

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФИИ И ГЕОИНФОРМАТИКИ
Кафедра географической экологии**

ДЕДЮЛЯ
Мария Игоревна

**ГЕОЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА УРБОЛАНДШАФТОВ МАЛЫХ
ТУРИСТСКО-РЕКРЕАЦИОННЫХ ГОРОДОВ БЕЛАРУСИ (НА
ПРИМЕРЕ ГГ. БРАСЛАВ И ЛЕПЕЛЬ)**

Дипломная работа

Научный руководитель:
кандидат географических наук,
доцент И.И. Счастливая

Допущена к защите

«__» _____ 2020 г.

Зав. кафедрой географической экологии

кандидат географических наук, доцент Н.В. Гагина

Минск, 2020

РЕФЕРАТ

Дедюля М.И. Геоэкологическая оценка урболандшафтов малых туристско-рекреационных городов Беларуси (на примере гг. Браслав и Лепель) (дипломная работа). – Минск, 2020. – 66 с. Библиогр. 49 назв., рис. 29, табл. 10.

Урболандшафты, городская среда, функциональное зонирование, градостроительство, источники загрязнения, геоэкологическая оценка.

Цель работы – оценить геоэкологическое состояние урболандшафтов малых туристско-рекреационных городов Беларуси Браслава и Лепеля.

Объектами исследования являются города Браслав и Лепель.

В ходе работы использовались описательный, картографический, картометрический, историко-географический, сравнительно-географический, математический, дистанционный, геоинформационный и метод классификации.

Для оценки городской среды в городе Браслав было выделено 10 видов урболандшафтов, объединенных в 3 группы, а в городе Лепель – 11 видов урболандшафтов, объединенных в 3 группы. В ходе исследования была предложена своя методика геоэкологической оценки урболандшафтов малых туристско-рекреационных городов Браслава и Лепеля. Уровень загрязнения городской среды определялся при помощи системы показателей: показатели количества и площади промышленных объектов, плотности автомобильных и железных дорог и обеспеченности групп урболандшафтов зелеными насаждениями. По каждому показателю были составлены карты оценки геоэкологической ситуации урболандшафтов. Карты создавались при помощи программы ArcGIS.

Проведенные исследования показывают, что в целом геоэкологическое состояние городской среды Лепеля и Браслава можно считать благоприятным. В городе Браслав геоэкологическая обстановка в границах урболандшафтов варьируется от благоприятной в Западных и Юго-восточных, до удовлетворительной в Центральных урболандшафтах. В Лепеле же выделяются урболандшафты с благоприятной (Западные), удовлетворительной (Восточные) и напряженной (Южные) геоэкологической ситуацией. Различия в геоэкологической обстановке различных групп урболандшафтов объясняется рядом причин – это продолжительность градостроительного освоения, наличием промышленных объектов, неравномерным распределением зеленых насаждений.

Материалами для написания работы послужили материалы УП «БелНИИПГрадостроительство», научные статьи, учебные пособия, атласы, справочная литература, ресурсы интернета.

РЭФЕРАТ

Дзядзюля М.І. Геаэкалагічная ацэнка ўрбаландшафтаў малых турысцка-рэкрэацыйных гарадоў Беларусі (на прыкладзе гг. Браслаў і Лепель) (дыпломная праца). - Мінск, 2020. - 66 с. Бібліягр. 49 назв., Мал. 29, табл.10.

Урбаландшафты, гарадское асяроддзе, функцыянальнае занаванне, горадабудаўніцтва, крыніцы забруджвання, геаэкалагічная ацэнка.

Мэта работы - ацаніць геаэкалагічны стан ўрбаландшафтаў малых турысцка-рэкрэацыйных гарадоў Беларусі Браслава і Лепеля.

Аб'ектамі даследавання з'яўляюцца гарады Браслаў і Лепель.

У ходзе работы выкарыстоўваліся апісальны, картаграфічны, картаметрычны, гісторыка-геаграфічны, параўнальна-геаграфічны, матэматычны, дыстанцыйны, геаінфармацыйны і метады класіфікацыі.

Для ацэнкі гарадскога асяроддзя ў горадзе Браслаў было выдзелена 10 відаў ўрбаландшафтаў, аб'яднаных у 3 групы, а ў горадзе Лепель – 11 відаў ўрбаландшафтаў, аб'яднаных у 3 групы. У ходзе даследавання была прапанавана свая метадыка геаэкалагічнай ацэнкі ўрбаландшафтаў малых турысцка-рэкрэацыйных гарадоў Браслава і Лепеля. Узровень забруджвання гарадскога асяроддзя вызначаўся пры дапамозе сістэмы паказчыкаў: паказчыкі колькасці і плошчы прамысловых аб'ектаў, шчыльнасці аўтамабільных дарог і чыгунак і забяспечанасці груп урбаландшафтаў зялёнымі насаджэннямі. Па кожнаму паказчыку былі складзеныя карты ацэнкі геаэкалагічнай сітуацыі ўрбаландшафтаў. Карты ствараліся пры дапамозе праграмы ArcGIS.

Праведзеныя даследаванні паказваюць, што ў цэлым геаэкалагічны стан гарадскога асяроддзя Лепеля і Браслава можна лічыць спрыяльным. У горадзе Браслаў геаэкалагічная абстаноўка ў мяжы ўрбаландшафтаў вар'іруецца ад спрыяльнай ў Заходніх і Паўднёва-ўсходніх, да здавальняючай ў Цэнтральных урбаландшафтах. У Лепелі жа вылучаюцца ўрбаландшафты са спрыяльнай (Заходнія), здавальняючай (Усходнія) і напружанай (Паўднёвыя) геаэкалагічнай сітуацыяй. Адрозненні ў геаэкалагічнай абстаноўцы розных груп урбаландшафтаў тлумачыцца шэрагам прычын - гэта працягласць горадабудаўнічага асваення, наяўнасцю прамысловых аб'ектаў, нераўнамерным размеркаваннем зялёных насаджэнняў.

Матэрыяламі для напісання працы паслужылі матэрыялы УП «БелНИИПГрадостроительство», навуковыя артыкулы, навучальныя дапаможнікі, атласы, даведачная літаратура, рэсурсы інтэрнэту.

SUMMARY

Dziadziulia M.I. Geoecological assessment of the urban landscapes of small tourist and recreational cities of Belarus (on the example of the cities of Braslav and Lepel) (thesis). - Minsk, 2020. - 66 p. Bibliogr. 49 names., Fig. 29, table 10.

Urbolandscapes, urban environment, functional zoning, urban planning, pollution sources, geoecological assessment.

The purpose of the work is to assess the geoecological state of the urban landscapes of small tourist and recreational cities of Belarus Braslav and Lepel.

The objects of study are the cities of Braslav and Lepel.

In the course of the work, a descriptive, cartographic, cartometric, historical-geographical, comparative-geographical, mathematical, distance, geographic information and classification methods were used.

To assess the urban environment, 10 types of urban landscapes were grouped in 3 groups in Braslav, and 11 types of urban landscapes were grouped in 3 groups in Lepel. In the course of the study, its own methodology was proposed for geoecological assessment of the urban landscapes of the small tourist and recreational cities of Braslav and Lepel. The level of pollution of the urban environment was determined using a system of indicators: indicators of the number and area of industrial facilities, the density of roads and railways, and the supply of urban landscapes with green spaces. For each indicator, maps for assessing the geoecological situation of urban landscapes were compiled. Maps were created using ArcGIS.

Studies have shown that in general, the geoecological state of the urban environment of Lepel and Braslav can be considered favorable. In the city of Braslav, the geo-ecological situation in the border of the urban landscapes varies from favorable in the Western and Southeast to satisfactory in the Central urban landscapes. In Lepel, urban landscapes with a favorable (Western), satisfactory (Eastern) and tense (Southern) geoecological situation stand out. Differences in the geo-ecological situation of different groups of urban landscapes are explained by a number of reasons - this is the duration of urban development, the presence of industrial facilities, and the uneven distribution of green spaces.

Materials for writing the work were materials from UE “BelNIIIPGradostroitelstvo”, scientific articles, study guides, atlases, reference books, and Internet resources.